כל הכלים פרק שבעה עשר שבת קכד.

ידו על כתף חבירו ויד חבירו על כתיפו ותולה ומפשיט גלוסטרא דתנן[ה] אגנר שיש בראשו גלוסטרא ר' יהושע אומר שומטה מן פתח זה ותולה בחבירו בשבת ר' טרפון אומר הרי הוא ככל הכלים ומיטלטל בחצר מדוכה הא דאמרן אמר רבה ממאי דילמא לעולם אימא לך לאחר התרת כלים נשנו קנים טעמא מאי משום איעפושי בהאי פורתא לא מיעפש מקלות אפשר כר' אלעזר גלוסטרא כדרבי יצאי דאמר רבי יצאי בחצר שאינה מעורבת עסקינן רבי יהושע סבר תוך הפתח כלפנים דמי וקמטלטל מנא דבתים בחצר ור' טרפון סבר תוך הפתח כלחוץ דמי ומנא דחצר בחצר קא מטלטל מדוכה ר' נחמיה היא: **מתני'** כל הכלים ניטלין לצורך ושלא לצורך יר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך: **גמ'** מאי לצורך ומאי שלא לצורך אמר יברבה לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו אין לצורך מקומו לא אמר ליה רבא לצורך מקומו שלא לצורך קרית ליה אלא אמר רבא לצורך דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו שלא לצורך ואפי' מחמה לצל יודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא יתיב רב ספרא ורב אחא בר הונא ורב הונא בר חנינא ויתבי וקאמרי לרבה אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן אמר להו רב ספרא מידי דהוה אגרף של רעי אמר ליה אביי לרבה למר אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן להו אמר ליה רב ספרא חברין תרגמה מידי דהוה אגרף של רעי איתיביה אביי לרבא[ז] מדוכה אם יש בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה הכא במאי עסקינן מחמה לצל איתיביה [ח]ושוין שאם קיצב עליו בשר שאסור לטלטלו הכא נמי מחמה לצל והא דתנן[ו] [ט]אין סומכין את הקדירה בבקעת וכן בדלת והא בקעת דביום טוב דבר שמלאכתו להיתר הוא אלמא דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו אסור התם [י] מאי טעמא כיון דבשבת דבר שמלאכתו לאיסור הוא גזירה יו"ט אטו שבת וכי תימא שבת גופיה תישתרי דהא דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו שרי [יא]הני מילי היכא דאיכא תורת כלי עליו היכא דליכא תורת כלי עליו לא [יב]ומי גזרינן והתנן[יג] [יד]משילין פירות דרך ארובה ביום טוב [טו]אבל לא בשבת ומי לא גזרינן והתנן[טז] [יז]אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבי יהושע [יח]דתניא אותו ואת בנו שנפלו לבור ר' אליעזר אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ושוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו בשביל שלא ימות ר' יהושע אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ואינו שוחטו ומערים ומעלה את השני רצה זה שוחט רצה זה שוחט [יט]ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' אליעזר התם אלא דאפשר לפרנסה אבל היכא דלא אפשר לפרנסה לא אי נמי עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דאפשר בהערמה אבל היכא דלא אפשר בהערמה לא אלא אמר רב פפא לא קשיא הא בית שמאי הא בית הלל דתנן בית שמאי אומרים אין

הא ר"א. ההיא דאין בין אע"ג דבפ"ק דמגילה (דף ז:) דייקינן עלה הא לענין מכשירי אוכל נפש זה וזה שוין וקאמר מתני' דלא כרבי יהודה ור"מ דפליגי ליה כר"י ועדיפא מדרבי יהודה דאמר בדים מוגן (לקמן דף קו:) איכא למימר דההוא תנא סבר לה כיותיה במדא דגזרינן י"ט אטו שבת ופליג עליה במכשירין ועוד יש לומר דאין בין דפ"ק דמגילה מיירי במילי דאורייתא ואין בין דהכא היינו דתנן במשילין (פיאה ד' ו:) דמיירי במילי דשבות ואינו מענין אחד תדע דהכי פריך עלה בפ' משילין כדפריך הכא בשמעתא ולא פריך בפ"ק דמגילה והא דדייק התם הא לענין מכשירין זה וזה שוין לא דייק בפרק משילין: הא

ידו על כתף חבירו ויד חבירו על כתיפו ותולה ומפשיט גלוסטרא דתנן[ה] אגנר שיש בראשו גלוסטרא ר' יהושע אומר שומטה מן פתח זה ותולה בחבירו בשבת ר' טרפון אומר הרי הוא ככל הכלים ומיטלטל בחצר מדוכה הא דאמרן אמר רבה ממאי דילמא לעולם אימא לך לאחר התרת כלים נשנו קנים טעמא מאי משום איעפושי בהאי פורתא לא מיעפש מקלות אפשר כר' אלעזר גלוסטרא כדרבי יצאי דאמר רבי יצאי בחצר שאינה מעורבת עסקינן רבי יהושע סבר תוך הפתח כלפנים דמי וקמטלטל מנא דבתים בחצר ור' טרפון סבר תוך הפתח כלחוץ דמי ומנא דחצר בחצר קא מטלטל מדוכה ר' נחמיה היא: **מתני'** כל הכלים ניטלין לצורך ושלא לצורך יר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך: **גמ'** מאי לצורך ומאי שלא לצורך אמר יברבה לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו אין לצורך מקומו לא אמר ליה רבא לצורך מקומו שלא לצורך קרית ליה אלא אמר רבא לצורך דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו שלא לצורך ואפי' מחמה לצל יודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא יתיב רב ספרא ורב אחא בר הונא ורב הונא בר חנינא ויתבי וקאמרי לרבה אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן אמר להו רב ספרא מידי דהוה אגרף של רעי אמר ליה אביי לרבה למר אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן להו אמר ליה רב ספרא חברין תרגמה מידי דהוה אגרף של רעי איתיביה אביי לרבא[ז] מדוכה אם יש בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה הכא במאי עסקינן מחמה לצל איתיביה [ח]ושוין שאם קיצב עליו בשר שאסור לטלטלו הכא נמי מחמה לצל והא דתנן[ו] [ט]אין סומכין את הקדירה בבקעת וכן בדלת והא בקעת דביום טוב דבר שמלאכתו להיתר הוא אלמא דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו אסור התם [י] מאי טעמא כיון דבשבת דבר שמלאכתו לאיסור הוא גזירה יו"ט אטו שבת וכי תימא שבת גופיה תישתרי דהא דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו שרי [יא]הני מילי היכא דאיכא תורת כלי עליו היכא דליכא תורת כלי עליו לא [יב]ומי גזרינן והתנן[יג] [יד]משילין פירות דרך ארובה ביום טוב [טו]אבל לא בשבת ומי לא גזרינן והתנן[טז] [יז]אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבי יהושע [יח]דתניא אותו ואת בנו שנפלו לבור ר' אליעזר אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ושוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו בשביל שלא ימות ר' יהושע אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ואינו שוחטו ומערים ומעלה את השני רצה זה שוחט רצה זה שוחט [יט]ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' אליעזר התם אלא דאפשר לפרנסה אבל היכא דלא אפשר לפרנסה לא אי נמי עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דאפשר בהערמה אבל היכא דלא אפשר בהערמה לא אלא אמר רב פפא לא קשיא הא בית שמאי הא בית הלל דתנן בית שמאי אומרים אין

מן

שלא לצורך קרית ליה. אלא אמר [רבא] לצורך דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו, שלא לצורך אפילו מחמה לצל, ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא. ואתא ר' נחמיה למימר דאפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין, מחמה לצל לא. מוחיב אביי (לרבא) לדידך דאמרת דבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך מקומו מטלטל, והרי מדוכה שאינה משלטלת אלא לצורך גופה אם יש בה שום, אבל אין בה שום לצורך מקומה אסור לטלטלו. ופריק ליה הכא במאי עסקינן בשצריך לטלטלה, להסירה מן החמה שלא תיבקע ולהניחה בצל. וכן שאר השמועה כולה פשיטה היא. והלכתא כרבנן וכדמוקים לה (רבה) [רבא] דהכין מוגיא דשמעתא כולה.

לו דברי רמיא כמות שהם אין לסם הנגה ונראה דל"ל אבל רבה אמר דלאחר התרת כלים וכו'.

מסורת הש"ס

(ה) כלים פי"ח מי"ד [ומפ ליתא לאגר תיכות נגר שיש בראשו], (ו) [לעיל לו. וס"ע], (ז) [גר' הר"ף והמפ"ש אמרן], (ח) [לעיל קכב. קכג.], (ט) [שם: מיקה יח.], (י) כלפ (לב:, (יא) כלפ לד: לו., (יב) לקמן קלו: כלפ כה. לו: מגילה ז: [ותוספתא דמגילה פ"ח], (יג) כלפ לו. [ותוספתא כלפ פ"נ], (יד) [כלפ לו. ע"ש], (טו) [לקמן קמו.], (טז) [רש"ל], (יז) דף לב.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכם היינו עשמא סיון דנכמת: (ב) רש"י ד"ה ומשני הכם היינו עשמא:

גליון הש"ם

גמ' ומי גזרינן והתנן משילין, ע"ל דף כג ע"ב תוספות ד"ה גזירה:

רבינו חננאל

יעל כתף חבירו לתלות הבסח כו' ולהפשיטו. וכן גלוסטרא, היא משנה בכלים פרק י"א שאסר ר' יהושע לטלטלה בשבת. תוספתא בכלים בתחילת בבא מציעא קלוסטרא ר' טרפון מטמא וחכמים מטהרין. בהוריה אמרה שומטה מפתח זו ותולה בחבירו בשבת, כשנאמרו דברים לפני ר' יהושע אמר יפה אמרה ברודיה. והוא בענין הזה בעירובין בפרופ. מדוכה זו שאמרנו למעלה. אילו כולן כלים הן וקרדם התרת כלים נשנו אסור לטלטלן בשבת, [ז]אבל אחר התרת כלים מותרין הן. וחלק רבא על רבי אלעזר ואמר דלמא אחר התרה כלים נישנו ואסורין הן לעולם, ודבריו פשוטין הן. [מתני'] כל הכלים הניטלין לצורך. נישלין לצורך ושלא לצורך כר. פירש (רבא) [רבה] משנה זו, לצורך דבר שמלאכתו להיתר. כגון קערות וכוסות וכדומה להן שמותר לכתחילה לטלטלן לאכול ולשתות בהן, הללו מותרין לטלטלן בין לצורך גופו לאכול בהן. בין לצורך מקומו לפנותן כדי לישב במקומן. דבר שמלאכתו לאיסור, כגון קרנס של נפחים וכדומה לו. לצורך גופו לאכל בהן (מותר) [כגון] לפצוע בו אגוזים מותר. אבל לצורך מקומן אסור. ורבי נחמיה אמר אפילו דבר שמלאכתו להיתר, כגון קערות וכדומה להן, לצורך גופו לאכול בהן מותר, אבל אחר שיאכל בהן אסור לטלטלן [לצורך] מקומן. ועל זה הקשה ליה אביי לרבה, למר אליבא דר' נחמיה הני קערות, כלומר שאינו מטלטלן אלא לצורך אכילה בהן, אחר שיאכל אדם, היאך מטלטלן ומסלקן מן [נ"א: מעל] השולחן. והשיבו לו כבר נתקשה זה לרב ספרא חברין, ופירוק מידי דהוה אגרף של רעי שמותר לטלטל לדברי הכל. דתניא בתוספתא גרף של רעי רשל מיסי רגלים נוטלן ושופכן רבי. ובזמן שאמר רבה דברים הללו השיבו (רבה) [רבא] לצורך מקומו

עין משפט נר מצוה

יח א מי' פכ"ו מהלכות שבת הלכה ט סמג לאין סה טוש"ע ח"ח סימן שיג סעיף ח:
יט ב ג מי' פכ"ה שם הלכה ג סמג שם טוש"ע ח"ח סימן שח סעיף ד:
כ ד מי' שם טוש"ע שם סעיף ב:
כא ה מי' פ"ל מהלכות יו"ט הלכה יא טור ש"ע ח"ח סימן תקנ סעיף ג:
כב ו מי' פכ"ה מהל' שבת הלכה ו טוש"ע ח"ח סימן שח סעיף ז:
כג ז מי' פ"ה מהלכות יו"ט הלכה ה טור ש"ע ח"ח סימן תקכא סעיף ח:
כד ח טוש"ע ח"ח סימן שלח סעיף ז:
כה ט מי' פ"ל מהלכות יו"ט הלכה ח סמג לאין שח טוש"ע ח"ח סימן תלה סעיף ח:

מוסף רש"י

אין סומכין את הקדרה בבקעת. קסבר לא נתנו עצים אלא לבשלה לפיכך מוקצין הן אבל כל הצמים (ביצה לב:). משילין פירות דרך ארובה. מי שיש לו חצר ופטורין שבוחן על גגו להתיכם ויולה נצמים ממחמשן ומלן. הפירות לו לעריות ולבשלן דרך ארובה שבגג והן מופלין לתוך לגיל עריסת עריסת ומיה. ודוקא תרוכה דכל תרוכה מלמעלה למטה היא מתקרת הגג אבל תלון כגון גג שמוקף מחילה ותלון בכתל ודרך להגביהו עד הכתלן ולהבליטו לא עדתיון (ביצה לה:). אין בין יו"ט לשבת. לחיות מיתר לכמחילה ביו"ט מה שאסור בשבת. אבל לענין עוגון יש הרבה. שזה נסקילה וכאלו חוב כלאו גמיה (מגילה ז:). אותו ואת בנו שנפלו לבור. ביו"ט, ואין שייסם לאחיים לפרנסה ביום אחד (לעיל קיז: [בנו"ל ביצה לז:]). ואינו שוחטו. שמוקא לו עלילה שמא תגרו שמן ממנו (לעיל קיז:). דאפשר בהערמה. דלא מוכחא מילתא דלאלמא ממנונו מסיק, דהכוחה אומר הראשון שהעלה מהם הוא הבכור יפה הימנו (ביצה לז:). אבל היכא דלא אפשר בהערמה. דהכל יודעין שלא יגיחם ולהיו עוקב אלא לפגיל, ומלמלין כאיסור ירבו (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com